

Alivinna á grav- arbakka - hjálp ella skræði!

Endaliga mænustingin fekk alingin nú tann fyrri alivinnuna sagða betrandi skipan meirvirdisgjaldið (MVG) kom í gildi.

Tað varð sagt frá politiskari síðu, at nú bleiv betri, nú skuldi alivinnan sleppa undan avgjöldum og soleiðis fáa bíligari útgerð og fódur.

Men við hesi nýggju skipan, meirvirdisgjaldinum, verður alivinnan so mergsoðin við líkviditeti, at als ongin møguleiki er at klára seg, skrivar Hans Jacobsen, alari, í »Sjónarmið« í dag.

Hetta var yvirskriftin á grein í Sosialinum nr. 30 leygardagin 13. febr.

Tað er nokk ikki ov nógv sagt, at teir menn, sum hava fingist við aling á sjónum eru í mongum føri komnir sera illa fyrri.

Ikki innan nakra aðra vinnu hava einkultpersónar mist pening í tann mun, sum størsti parturin av teimum, sum fóru undir aling.

Tann vinnan, sum so vakurt bleiv sagt um, skuldi vera bygdamem- andi, bleiv bygdaemj- andi.

Hvør orsökini var til henda sorgarleik, eru ymiskar meiningar um. Í summum føri verður sagt, at ódugnaskapur var orsökini. Eisini verður tosað um ov skjótan vøkstur í alingini. Tað eru teir, sum geva politikarunum stór- an part av skyldini og upp aftur summir bankunum fyrri ov dýra figging.

Tað er nokk rætt, at í flestu førum eru allar tær nevndu orsøkirnar og fleiri við, sum hava givið alingini mænustingin.

Tá hugsað verður um, at alivinnan er á grav- arabakka og hjálp ella skræði er líka gamalt sum alivinnan, kann ikki sig- ast at vit hava verið ser- ligu dugnaligir so sum støðan er í dag.

Av fyra teim fyrstu alibrukunum, sum byrjaðu í 1979, fóru tey tvey av knóranum, áðrenn 5 ár vóru liðin. Hini bæði fóru

seinni saman við so mongum øðrum.

Fyri fám árum síðan var talið á alibrukum uml. 60. Í dag er talið niðan fyrri 30, og fleiri av hesum verða rikin av bankum og støðga, tá ið fiskurin, sum í teimum er, er dripin. So at siga øll alivinnan er ikki bert á gravarbakkan- um, men í grøvini, og rópið um hjálp er tagnað í skræðinum.

MVG gav mænusting

Endaliga mænustingin fekk alingin, nú tann fyrri alivinnuna sagða betrandi skipan meirvirdisgjaldið (MVG) kom í gildi.

Tað varð sagt frá politiskari síðu, at nú bleiv betri, nú skuldi alivinnan sleppa undan avgjöldum og soleiðis fáa bíligari útgerð og fódur.

Lat tað beinan vegin verða sagt, at tey fyrru avgjöldini eru avtikin.

Men við hesi nýggju skipan, meirvirdisgjaldinum, verður alivinnan so mergsoðin við líkviditeti, at als ongin møguleiki er at klára seg.

Fyri eitt meðalstórt alibrukt krevst við meirvirdisgjaldsskipanini í apríl ársfjórðingi umleið 2 mill. kr. í eyka líkviditeti við 3 mdr. skipanini.

Hetta er fyrri keyp av smolti, keyp av fódri og gjald fyrri slátur. Av hesum skal gjaldast 23% í MVG. Um eitt alibruk koyrir við 3 mdr. avrokningarskipanini fær ali-

brúkið ikki peningin endurgjaldan fyrr enn 40 dagar aftan á endan av avgjaldstíðarskeiðinum (samb. lótingslóg nr. 136 um meirvirdisgjald grein 22).

Um alibrukið velur at avrokna vikuliga, ganga uml. 2 mdr. áðrenn afturgjaldið verður og verður sjálvandi tá líkviditets- tørvurin tilsvarendi minni.

Tað verður trupult hjá fleiri av alibrukunum at koyra við vikuavrokning, tá hetta krevur tíð og um- siting og reglurnar samb. lógina eru rættuliga strangar viðv. at halda avrokningartíðina.

Vit vita, at fiskivinnan hevur fingið minnandi betri skipan og er hetta gjørt til tess at spara landskassanum líkviditet.

Viðvíkjandi alivinnuni er als ikki talan um, at landskassin sparir líkviditet, heldur tvørturímóti.

Størsti parturin av MVG-gjaldinum frá alivinnuni kemur ikki landskassanum til góðar fyrr enn 2-4 mdr. eftir, at hetta er gjaldið, um viðkomandi innkrevjari nýtir 3 mdr. skipanina, og óhugsandi er annað enn, at hesir vilja gera brúk av tí líkviditetsbata av hesi skipan fæst.

Eftir situr alarin, sum, hóast hann er mitt í framleiðsluðinum, verður dreinaður fyrri líkviditet bæði av tí partinum, sum

er framman fyrri og tí, sum er aftanfyrri.

Eg byrjaði við yvirskriftini á grein í Sosialinum leygardagin 13. febr.

Í greinini verður smolt- útsetingin serliga drigin fram, og hvussu umráðandi tað er, at alt smoltið fer á sjógv.

Smoltið avgerandi

Rætt er, at uttan smolt ongin laksur. Um hinvegin so er tað ein sannroynd, at vit hava ikki verið serliga dugnaligir at tillagað smoltframleiðsluna til okkara alimøguleikar. Og av hesum hevur smoltframleiðslan ikki verið á nóg høgum støði og felið á sjónum hevur so verið tilsvarendi stórt.

Fyrsta fyrirteytin fyrri lönandi alivinnu er sjálvandi fyrsta floks smolt, sum verður framleitt á rimuligum kostnaðar- støði.

Tað verður tí neyðugt við skilgáðum kynbótar- arbeiði, sum er ført fyrri at lata smoltstøðunum liv- fisk ella rogn, sum eru fyrsta floks.

Líka so neyðugt verður at skapa fortreytir fyrri, at tað smolt, ið fer á sjógv, kann alast til eina marknaðarvøru, har alarin hevur rimligar arbeidsum- støður, og at tað figgar- ligu grundarlagið er í lagi.

Vit eru í prinsippinum samdir um, at tað er av alstórum týðningi, at alivinnan ikki minskar meira. Hinvegin eiga menn at gera sær púra greitt, at neyðugt verður at skapa figgjarmøguleikar fyrri tí smolti, sum fer á sjógv allan vegin fram til fiskurin verður dripin.

Okkara stóri trupulleiki her á landi í dag er, at okkum tørvar rávøru inn- an fiskivinnuna.

Soleiðis er tað tó ikki í alivinnuni. Her hava vit rávøruna til tað sum møguligt er at ala í Føroyum. Tann politiski spurningurin er so: skal alivinnuni verða givnir møguleikar, so at innan hesa vinnu framvegis ein partur av fólki okkara hevur sitt arbeidsplass og ókir um okkara útflut- ingsvirði!

Ella heldur nýta peningin til óproduktivar fløgur, sum bert útseta trupulleikarnar eina løtu.

Vónandi velja okkara fólkavaldu menn ta røttu loysnina, loysnina, sum tærir fjóldini framyvir.

Hans Jacobsen,
Glyvvar

Sjónarmið

Vit eru í prinsippinum samdir um, at tað er av alstórum týðningi, at alivinnan ikki minskar meira. Hinvegin eiga menn at gera sær púra greitt, at neyðugt verður at skapa figgjarmøguleikar fyrri tí smolti, sum fer á sjógv allan vegin fram til fiskurin verður dripin

HYGG HER

Hava tygum trupul- leikar við eitt nú

eksem – pínu gikt e.ø.

skuldu tygum roynt eitt nýtt heilsugott evni sum okkara.

Eisini kundu tygum roynt okkara sera góða klænkjevni.

Tlf. 32040
Vatnsøyrar

Kl. 10-15 & 17-22